

Bir Dergi Neden Okunur? AKD'nin Yeni Baskı Düzeni?

Araştırmacı arkadaşlarımla görüşmelerimde, AKD'deki orijinal çalışmalarını kendilerine kaynak olabilecek araştırma taramalarında okuduklarını duymuştum. İlgi alanlarında gördükleri çalışmalarını dikkatle incelediklerini, sonuçlara baktıklarını bana söylediler. Bazılarının ise daha önce kendilerinin yayınladıklarının benzerlerini ya da uygulamaya koyamadıkları hipotezlerin araştırmaya dönmüş şekillerini görünce çok ilgilendiklerini duydum. Bu tip ilgilenmeler dışında, birkaç arkadaşım benzer çalışmalar için kaynak ararken okuduklarını ve katıldıkları cümleleri kullandıklarını bana bildirdiler. Yayıncımızın yaptığı bir ankete verilen cevap oldukça ilgimi çekti. Genç bir kardiyoloji araştırma görevlisi AKD'nin orijinal araştırmalarını hiç okumadığını, derleme ve eğitim bölümleri ile ilgilendiğini, orijinal görüntülerin resimlerine baktığını ve olgu sunumlarından problemleri hastalarına benzer olanları okuduğunu gördüm.

Yukarıdaki gerçekler şunları gösteriyor: Dergilerdeki yazılar kişinin kendi konumu ile diğerlerinin konum ve verilerini karşılaştırmak için okunur. Bu saptama genel hekim kitlesini kesinlikle kapsamaz; daha çok bilim üretmekle uğraşan araştırmacılar bu sınıfa girer. Araştırmacı adaylarının, araştırmacılığa ilk adım atanların kendilerine örnek aradıkları sırada da bu araştırma yazılarını okuduklarını görüyorum. Tüm hekimlerin bu araştırma yazılarından yararlanma şansı çok azdır, çünkü bunlar araştırmacı değillerdir. Hasta ile her gün yüz yüze gelen bu arkadaşlarımız günlük uygulamada kullanacakları çözüm yollarını ararlar. Bunlar semptomların ve fizik bulguların açıklanmasına yarayan bilgiler olduğu gibi, hastaların seyirlerinde saptadıkları bazı sonuçların nedenlerinin bildirildiği yazılardaki bilgilerdir. Algoritm gibi kurallar, hekim için çok düşünme ve kafa yorma zorluğundan kurtarır ve genellikle derleme yazılarla, kılavuzlarda bulunur. O zaman, pratik uygulamacı kardiyologlar orijinal yazıları atlayacaklar demektir.

Araştırmacılar ise orijinal yazılarının AKD'de çıkması ile bir nevi "bilim dünyasında" tescil edilmiş olurlar. Bu kendilerine saygınlık, itibar ve maalesef, hakemlik angaryasını sağlar. Bu son kazancın editörler tarafından ne kadar değerli ve saygın olduğunu ise anlatabilmek zordur. Orijinal araştırmaların hazırlanması, uygulanması ve yayına verilmesi ömür törpüsü gibi bir iştir. Bu yüzden editör ofisinden red cevabı geldiği zamanki halleri, benim için başlarında iken, dergilerden gelen cevaptaki "I regret to inform you...." öfke, üzüntü ve ümitsizliği hatırlatır. Önemli dergilerin editörleri de bir taraftan ne kadar büyük oranda redleri olduğunu övünerek bildirirler. Yukarıda yaşanan üzücü gerçekler dolayısıyla bazen red kararını bildiren mektupları o kadar özel ve nazik hazırlarım ki, yazar bunun red olduğunu ilk mektupta kestiremediği için sormak zorunda kalır. Eh, sorunca da söylemek kolay.

Geçen sayıdaki kapak resimleri pek çok arkadaşımın beğeni tepkisi oluşturdu. Ancak, biri çok ilgi çekici idi. Bizim trombüsün bir benzeri aynı günlerde Nanda'nın Echocardiography dergisinin kapağında vardı. Ne var ki AKD'de ilave olarak çok renkli basılmış bir kaya figürü beraberinde görülebildi. Aynı Echocardiography dergisinde orijinal araştırma başlığı altındaki

yazıların % 50'den fazlası bizim basmakta zorlandığımız olgu sunumlarını kapsıyordu. Övünerek söyleyebilirim ki gerçek orijinal araştırma yazılarının biri Türkiye'den idi. Amacım, çok saygın bir Echocardiography dergisinin bile aylık yayınlanma gayreti içinde nitelikten ciddi ödün vermek zorunda kaldığını anlatabilmek. Euroecho'nun durumu dikkatinizi zaten çekiyordur.

Anadolu Kardiyoloji Dergisi'nin yeni sayısında temel kurallarını bozmadan daha rahat görülen, algılamaya yardımcı olacak küçük değişikliklere gidildi. Ayrıca dağıtımda çok büyük kayıplara ve israfa neden olan adrese postalanmada yeni kurallar gündemde. Bir çok arkadaşım AKD'nin ellerine geçmediğinden şikayet etmekte. Buradaki en büyük sorun postacının sekreterlere teslimi ya da adres kargaşa ve değişikliği. Her ne kadar "web" sayfamızdan tam metne ulaşmak mümkünse de, hepimizin yerleşik bir bilgisayar alışkanlığı olmayabilir. Editör yardımcılardan seyrek olmayarak basım- dağıtım ve maliyet yönünden öneriler, daha sonra da şikayetler alıyorum. Derginin bir sayısının maliyetinin 10 milyon lira ve bunun yalnız reklam gelirleri ile karşılandığını düşünürseniz, ancak ciddi bir yatırımla bu işlerimizin yürütülebileceğini kolayca anlayabilirsiniz. Diğer yandan kağıt kalitesi, renkli baskı istekleri, temiz bir cilt ve masraflı dağıtım bizim belimizin bükülmesine neden olmakta. Öneriler: Ücretli abone, yayınlanan yazılardan bir oranda masrafa katılım ricası, renkli baskı isteyenlerin maliyeti karşılaması ve şifreli "web" sayfası. Bu maliyet azaltıcı önlemleri bir türlü elim varıp, yürürlüğe koyamıyorum.

Dergimizde tüm uğraşlara ve defalarca gözden geçirmemize rağmen yine de küçük oranlarda düzenleme ve dizgi hataları oluşmakta. Bunları basımına yüklemek gibi kolay bir yol seçmiyoruz. Ciddi işgücü tüketerek, bunu da amatörce ve onurumuz için yaptığımızı düşünürseniz, bizi hoş göreceğinizi kabul edebilirim. Editör ofisi ile editör yardımcılarının sabırlı ve heyecanlı destekleri, bilimsel ve yönetsel önerileri bir çok sorunun üstesinden gelmemize yetiyor.

Hala en büyük sorun, hakemlerimize, özellikle hızlı ve yetkinliğini cömertçe sergileyenlere, kapasitelerini zorlayacak sayıda yazı yollamak zorunda olmamız. Henüz bitirdiğimiz bir hakem değerlendirme çalışmasında cevap vermeyen hakeme "0" puan; zamanında, e-posta ile ayrıntılı ve ciddi, metin düzeltmeli, önerili tartışma yazanlara ise "5" puan verdim. Böyle tam puan alan hakemlerimiz bizi cidden kendilerine hayran bırakıyorlar. Diğer taraftan da kazara hakemlik istediğimiz, Dünya'nın hayran olduğu bir kalp cerrahimizin, iki satırlık hakemlik raporunu, el yazısı okunmadığı için, tekrar ricası ile geri yolladık.

Hepinize mutlulukla ve gururla okuyacağınız nice AKD'ler dileğiyle.

Prof.Dr. Bilgin Timuralp
Editör
Eskişehir